



aproemā

asociación profesional de empresas medioambientales de galicia

NOVOS RETOS AMBIENTAIS DAS EMPRESAS

Visión dende o sector empresarial del medio ambiente

PONENTE: Maruxa Pérez, Secretaria da Xunta Directiva de APROEMA

Vigo, 9 de maio de 2013

RAZÓNS DESTA PRESENTACIÓN

- Reflexionar sobre o que as empresas do sector ambiental poden e deben aportar ao desenvolvemento sustentable
- Dar a coñecer os servizos e produtos ambientais dende a perspectiva da súa propia evolución
- Aproximarse ás tendencias do sector ambiental

BREVEMENTE ...

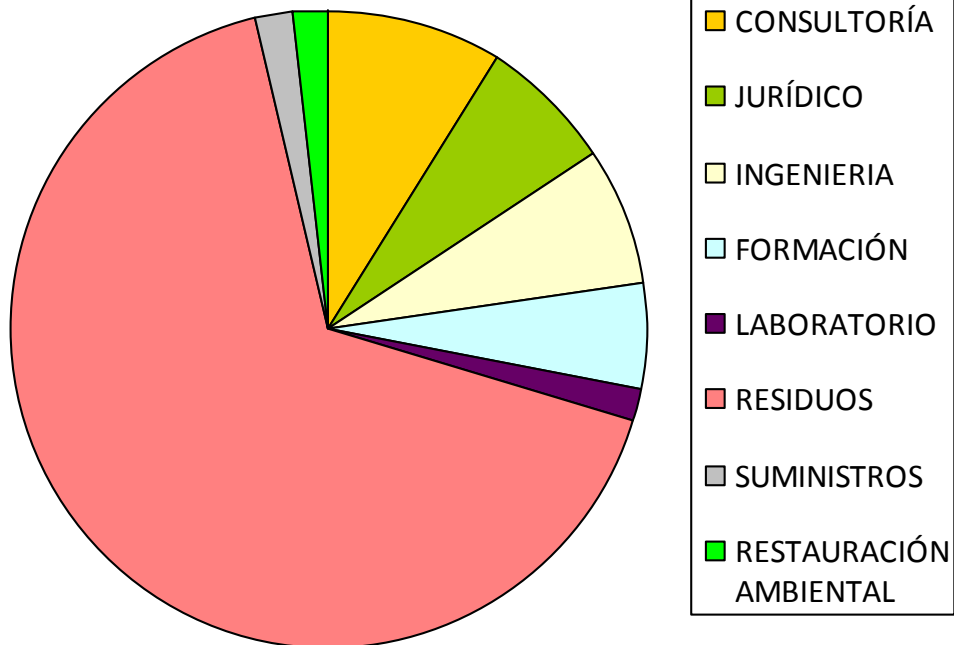
- Qué é APROEMA
- Quenes forman parte de APROEMA
- Cales son os fins de APROEMA
- Cales teñen sido as nosas lideiras
- Cales teñen sido as nosas estratexias de traballo

QUÉ É APROEMA

- Asociación Profesional de Empresas Medioambientais de GALICIA (www.aproema.com)
- Creada en Marzo de 1999
- Entidade sen ánimo de lucro que busca **aglutinar ao sector ambiental galego** coa finalidade de dalo a coñecer nos sectores público e privado e distinguilo polo seu bo facer, e pola súa capacidade de resposta e interlocución cos axentes sociais

QUENES FORMAN PARTE DE APROEMA

Composición APROEMA



Deberían estar presentes:

- Sector da agua e a depuración
- Sector das enerxías renovables
- Entidades de certificación

...

**A DIVERSIDADE APORTA
VISIÓN GLOBAL**

*“Visión é o arte de ver as
cousas invisibles”*

(Jonathan Swift, escritor irlandés
século XVII)

CALES SON OS FINS DE APROEMA

- Crear un foro de opinión permanente respecto á protección e mellora do medio ambiente en Galicia
- Divulgar e promocionar as actividades, produtos e servizos das empresas ou profesionais membros da Asociación
- Emitir opinións sobre calquera cuestión, pasada, presente ou futura, relacionada coa protección e mellora do medio ambiente en Galicia, desde unha óptica empresarial
- Formular, implantar, informar e apoiar a introdución da variable medioambiental nas empresas galegas
- Colaborar coas Administracións públicas nas actuacións de fomento das actividades de protección e mellora do medio ambiente en Galicia, promovendo a aplicación da normativa autonómica, estatal e comunitaria en materia de medio ambiente, o a súa modificación se perxudicase aos sector
- Establecer a comunicación e as relacións oportunas con organismos extranxeiros e especialmente cos países membros da UE, que teñan obxectivos e funcións semellantes
- Promover dentro do ámbito territorial da Asociación os medios para que dentro do sector medioambiental se cumpla coas normas necesarias para as boas prácticas empresariais e ambientais
- O estudo e a defensa da natureza e do medio ambiente

CALES TEÑEN SIDO AS NOSAS LIDEIRAS

- A competencia desleal en xeral
- As situacións irregulares de depósito incontrolado de residuos
- A loita contra prezos da xestión de residuos que non poden garantir nin a boa xestión, ni a protección do medio; que imposibilitan unha correcta internalización dos custes ambientais por parte das empresas
- A falla de credibilidade do sector
- A falla de apoio por parte das administracións públicas

CALES TEÑEN SIDO AS NOSAS ESTRATEXIAS

DIÁLOGO

- Manter sempre o contacto e o **diálogo** coas administracións públicas ambientais (loais, autonómica e estatal)

CONCIENCIACIÓN

- Dar **opinión cualificada** en procesos legislativos e outros marcos formais de desenvolvemento de iniciativa público-privado no ámbito do medio ambiente

FORMACIÓN

- Divulgar **coñecementos** e ser axente **facilitador de formación ambiental e nas novas tecnoloxías**
- Desenvolver **proxectos e estudos** nos temas de interés: residuos, mercado verde, TIC e medio ambiente, cualificación de profesionalidade no sector

DIVULGACIÓN

- **Facilitar información** de calidade e actualizada a todos os membros da asociación

DENUNCIA

- Desenvolver **actividades potenciadoras** do medio ambiente (premio medio ambiente, xornadas, eco-golf, etc.)
- **Denunciar incumplimentos legais**

QUÉ PODEN E DEBEN APORTAR AS EMPRESAS DO SECTOR AMBIENTAL

- **Servizos esenciais** para a saúde pública e a protección do medio (depuración de augas e gases, recollida de residuos, restauración e regeneración de solos)
- **Redución nas taxas de consumo de recursos** por habitante a través da mellora nas taxas de reciclaxe e valorización
- **Actitudes novas** dirixidas á busca da **eficiencia**: redución de residuos, aforro enerxético, aforro de auga
- **Actitudes novas** dirixidas á **redución dos riscos ambientais**
- **Produtos novos** e respectuosos co medio (**ecoinnovación**)
- **Nova visión da economía**, dende a perspectiva da integración ambiental, sociolaboral e financeira
- **Exemplo**, nunha sociedade que inda non se preocupa suficiente polo medio ambiente

EXEMPLOS DE PRODUTOS E SERVIZOS AMBIENTAIS



Ex.1: Algo máis dunha década de xestión de residuos en Galicia

HISTORIA

Na segunda metade dos “90”, póñense en marcha SOGAMA e SOGARISA e iníciase un ambicioso programa público de clausura e selaxe de vertedeiros.

Comenza a esixirse aos produtores de residuos industriais a entrega dos seus residuos fóra dos circuitos municipais.

Entre os anos 2000 e 2006, as primeiras empresas adicadas á recollida e transporte de residuos da industria ven a oportunidade de “pechar o ciclo” do servizo que están a dar, creando instalacións privadas (primeiros vertedeiros, plantas de triaxe e almacenamento temporal de residuos industriais non perigosos, privadas).

Non existe un estudo serio e consistente da necesidade de infraestruturas e créanse, probablemente máis vertedeiros do que se debera; esto leva ao sector a unha “guerra de prezos”.

EXEMPLOS DE PRODUTOS E SERVIZOS AMBIENTAIS



Ex.1: Algo máis dunha década de xestión de residuos en Galicia

RISCOS

Riscos que se perciben:

- Xeneralización do uso de vertedeiros
- Abandono de instalacións que non soportan a “guerra de prezos” e a competencia desleal
- Reducción do grao de cumprimento legal alcanzado por parte das industrias coa “finalidade” de reducir costes (derivación de residuos ao “mercado negro”).

Franco, cando camiñaba, non observaba a paisaxe, senon que pensaba en como podería colocar calquera cousa no seu interior. Cómo ver todo o existente a modo de gran alfombra e buscar na montaña, ao borde do campo, o modo de levantala para espaxar debaixo todo canto se poda.



Franco, quando camminava, non osservava il paesaggio, ma pensava a come poterci ficcare qualcosa dentro. Come vedere tutto l'esistente a mo' di grande tappeto e cercare nelle montagne, ai lati delle campagne, il lembo da sollevare per spazzarci sotto tutto quanto è possibile. (Roberto Saviano, 2006. Gomorra)

EXEMPLOS DE PRODUTOS E SERVIZOS AMBIENTAIS



Ex.1: Algo máis dunha década de xestión de residuos en Galicia

BALANCE

Inda así, o balance é, sobre todo, positivo:

- Créanse infraestruturas modernas para a xestión de residuos
- As industrias empezan a realizar unha xestión máis correcta dos residuos (internalización de costes)
- As recollidas municipais selectivas convértense no modelo xeral

EXEMPLOS DE PRODUTOS E SERVIZOS AMBIENTAIS



Ex.1: Algo máis dunha década de xestión de residuos en Galicia

PERSPECTIVA

Queda moito por facer:

- Optimización loxística
- Mellora das taxas de reciclado e valorización
- Alternativas novas para xestión de residuos orgánicos
- Innovación no ámbito dos produtos fabricados con materiais reciclados; aplicación de novas tecnoloxías e biotecnoloxías
- Mellora da imaxe pública deste tipo de empresas (seguridade, salubridade, credibilidade)
- Eficiencia e optimización nos procesos de valorización: ACV

EXEMPLOS DE PRODUTOS E SERVIZOS AMBIENTAIS



Ex.2: Os Sistemas de Xestión Ambiental



HISTORIA

A Organización Internacional para la Estandarización (ISO) foi invitada a participar no Cumio da Terra, organizado pola Conferencia sobre o Medio Ambiente e o Desenvolvemento, Río de Xaneiro, 1992.

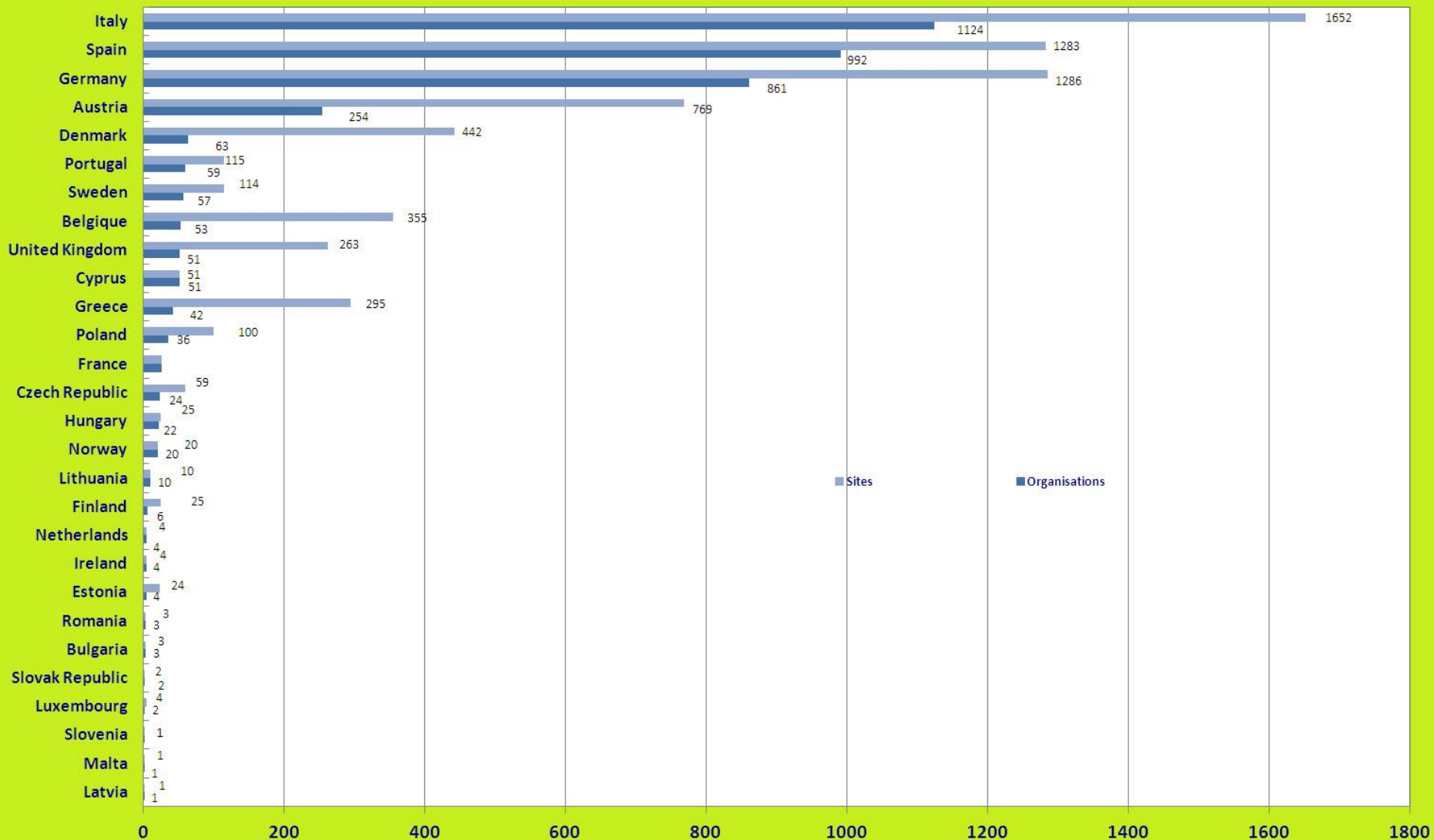
ISO adquire o compromiso de crear normas ambientais internacionais.

En Outubro de 1996, lánzase o primeiro compoñente da serie de estándares ISO 14000.

En 1995, a Unión Europea xa lanzara o EMAS (ferramenta voluntaria de xestión ambiental dirixida á industria)

EMAS ORGANISATIONS AND SITES

31/03/2013



EXEMPLOS DE PRODUTOS E SERVIZOS AMBIENTAIS



Ex.2: Os Sistemas de Xestión Ambiental



RISCOS

- Desprestixio debido a mala praxis de empresas certificadas
- Abandono do esforzo debido á necesidade de recortar gastos, ao que se suma a falta de análise económico da conta de resultados respecto aos esforzos de xestión ambiental
- Lectura de “pouca utilidade”/“moito esforzo” debida á incorrecta implantación e á xeralización da súa aplicación en “micro-PEMES” de servizos

EXEMPLOS DE PRODUTOS E SERVIZOS AMBIENTAIS



Ex.2: Os Sistemas de Xestión Ambiental



BALANCE

- Sen dúbida nun importante número de empresas certificadas co EMAS e/ou coa 14001 en pouco máis dunha década, é un gran logro que, inda que non se estea a avaliar, está a repercutir en eficiencia ambiental, protección do medio e proxección internacional de moitas empresas

EXEMPLOS DE PRODUTOS E SERVIZOS AMBIENTAIS



Ex.2: Os Sistemas de Xestión Ambiental



PERSPECTIVA

- Integrar de xeito efectivo a xestión ambiental na empresa, aliñándoa coas estratexias da mesma
- Aplicar indicadores que integren os aspectos ambientais e os económicos, tanto a nivel de instalación como de xeito global
- Forzar a mellora ambiental sectorial, grazas ao enfoque de “declaración pública” do EMAS
- Voltar, no caso do EMAS, ao plantexamento primixenio, que o dirixía á industria, xa que, sobre todo nas “micro-PEMES” de sectores “servizos” non é proporcional o cociente esforzo/resultados

EXEMPLOS DE PRODUTOS E SERVIZOS AMBIENTAIS



Ex.3: Compra verde

Gráfico resumen do proxecto MERCA VERDE:

NIVEL \	Política	Conocimiento interno	Mercado	Innovación	Regulación Promoción
4 SUPERIOR					
3			Existe un mercado, limitado, necesita demanda para crecer		
2		Apenas se conocen las herramientas ni se saben aplicar criterios		Se debe innovar en marketing, producción y productos	
1 INFERIOR	No existe una política autonómica; sí en empresas con SGA				Es necesario un marco legal autonómico; formación e implementación

REALIDADE DO SECTOR AMBIENTAL GALEGO

RESIDUOS: ten habido unha evolución positiva, no sector público e privado dende 1997 (creación da Consellería de Medio Ambiente). QUEDA MOITO POR FACER (mellora do deseño industrial das instalacións de residuos; potenciar valorización e reciclaxe; mellorar a eficiencia económica dos procesos de tratamento e loxísticos; concienciar aos sectores industrial e doméstico)

AUGAS: ten habido unha evolución positiva no sector público e privado escaso e con numerosos fracasos con serias consecuencias económicas e danos ambientais. QUEDA MOITO POR FACER (novas alternativas de depuración; uso de TIC para a vixilancia ambiental; transparencia na comunicación; equilibrio lexislativo territorial; consumo eficiente)

REALIDADE DO SECTOR AMBIENTAL GALEGO

ENERXÍAS RENOVABLES: temos sido punteiros en eólica e por no contemplar o desenvolvemento económico de xeito integral, temos baixado no ranking a gran velocidade; non se ten traballado na xestión forestal de xeito integral, non nos subimos a tempo ao “tren de la biomasa”. QUEDA MOITO POR FACER.

EFICIENCIA ENERXÉTICA: a industria empeza a traballar con maior interés neste ámbito. QUEDA MOITO POR FACER.

ATMÓSFERA: se lle ten prestado atención, por obriga legal, ás grandes instalacións de combustión, pero se ten posto apenas atención, por exemplo, ás emisións pulvíxenas nun entorno con importante actividade minera a ceo aberto, industria da madeira, etc. QUEDA MOITO POR FACER.

REALIDADE DO SECTOR AMBIENTAL GALEGO

XESTIÓN DE ESPAZOS PROTEXIDOS: temos unha grande riqueza natural que, vencellada a unha industria turística tradicionalmente de calidade e á presenza de importantes espazos da Rede Natura 2000, Reservas da Biosfera, etc., deberan dar impulso económico a Galicia. Sen embargo, apenas se fai xestión destes Espazos e os poboadores dos mesmos teñen, con máis frecuencia, a visión de que constitúne un impedimento para o seu desenvolvemento, en lugar de ser unha ferramenta de mellora do territorio, da calidade de vida e de novas posibildiades de desenvolvemento sustentable. QUEDA MOITO POR FACER.

...

QUEDA MOITO POR FACER

POR ÓNDE DEBERÍA IR O SECTOR AMBIENTAL EN GALIZA

NORMALIZACIÓN NO USO DAS NOVAS TECNOLOXÍAS (redes ambientais intelixentes, Sistemas de Información Xeográfica);

XENERALIZACIÓN DO TRABALLO CON MODELOS MATEMÁTICOS (difusión de contaminantes, avaliación de riscos, procesos de toma de decisión, etc.);

XERALIZACIÓN DAS TÉCNICA DE ANÁLISE ECONÓMICA no medio ambiente;

DESENVOLVEMENTO DE PROXECTOS EMPRESARIAIS NOS QUE O NOVO IMPULSO, VALOR ENGADIDO E/OU DIFERENCIADOR OS APORTE O MARKETING VERDE;

HABERÁ QUE TENER ESPECIAL COIDAD COA SITUACIÓN DE RECESIÓN ECONÓMICA PROLONGADA, XA QUE EN TÉRMINOS DE CONCIENCIACIÓN AMBIENTAL, ESTANSE A DAR RESULTADOS NEGATIVOS.

NOVOS RETOS AMBIENTAIS DAS EMPRESAS

*Grazas pola súa atención,
Maruxa Pérez*

aproem^a

asociación profesional de empresas medioambientales de galicia

